

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ ИВАЊИЦА

ул. Жупана Старцимира бр. 2
32250 Ивањица

Предмет: Предлог за доношење акта о престанку заштите Споменика природе „Група од осам стабала цера на Палибрчком гробљу, на месту званом Палибрчки гроб”, општина Ивањица

Подручје групе од осам стабала цера на Палибрчком гробљу је заштићено Решењем о стављању под заштиту државе, као споменик природе (03 број 06/70 од 22. новембра 1974. - СО Ивањица).

Обављањем ванредног стручног надзора, дана 11.7.2024. године од стране стручног сарадника Завода за заштиту природе Србије, утврђено је да након олује и пада једног стабла, Споменик природе „Група од осам стабала цера на Палибрчком гробљу, на месту званом Палибрчки гроб” чини преосталих шест стабала храста цера (*Quercus cerris* L.), која су лошег здравственог и општег стања и од којих су три готово потпуно сува, без вршног дела у крошњи и са јако мало лисне масе. Једно стабло је у одмаклом процесу сушења, са пуно сувих грана у крошњи и мало лисне масе. Уз саму капелу која је посвећена Св. Великомученику цару Лазару, налазе се два стабла цера која су, у односу на остала заштићена стабла, незнатно бољег општег стања. Међутим, вршено је уклањање грана и на једном и на другом стаблу, тако да их одликују асиметричне крошње, односно неаутентичан хабитус и започет процес сушења. Иза саме капеле, у близини улаза на гробље налази се остатак стабла које се услед олује одломиле. Приликом пада овог заштићеног стабла начињена је већа материјална штета на надгробним споменицима. Остатак преломљеног храста цера, односно дебло, висине око 4 m, још увек није уклоњено са подручја Споменика природе. У приданку дебла уочене су шупљине, као и појава трулежи услед ентомошког и фитопатолошког обољења. Стручном надзору је присуствовао и представник управљача Туристичке организације општине Ивањица. Том приликом је констатовано да су стабла лошег здравственог стања, потпуно сува или у одмаклом процесу сушења и да ниједно од заштићених стабала више не одликује аутентичан хабитус својствен врсти.

Стога Завод за заштиту природе Србије, сходно члану 46. став 1. Закона о заштити природе („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 91/10-исправка, 14/16, 95/18-др. закон и 71/21), предлаже престанак заштите, а у складу са чланом 102. тачка 5. Закона о заштити природе, доставља предлог решења о престанку заштите.

Предлог

На основу члана 46. став 1. Закона о заштити природе („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 91/10-исправка, 14/16, 95/18-др. закон и 71/21) и члана __ Статута општине Ивањица („Службени лист општине Ивањица”, Бр. _____ од _____), на предлог Завода за заштиту природе Србије, __ Бр. _____ од __. __. 2025. године, Скупштина општине Ивањица, на седници одржаној дана __. __. 2025. године, доноси

РЕШЕЊЕ

о престанку заштите Споменика природе „Група од осам стабала цера на Палибрчком гробљу, на месту званом Палибрчки гроб”

1. Престаје заштита Споменика природе „Групе од осам стабала цера на Палибрчком гробљу, на месту званом Палибрчки гроб”, које се налази на територији општина Ивањица, у селу Косовици, на кат. парц. бр. 1999, К.О. Бедина Варош, због губитка својства и вредности заштићеног природног добра.
2. Даном ступања на снагу овог решења престаје да важи Решење Скупштине општине Ивањица 03 Број: 06/70 од 22.11.1974. године.
3. Ово решење ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у Службеном листу општине Ивањица.

ПРЕДСЕДНИК

Доставити:

- Управљачу
- Заводу за заштиту природе Србије
- Републичком геодетском заводу
- Архиви х 2

Образложење

Споменик природе „Група од осам стабала цера на Палибрчком гробљу, на месту званом Палибрчки гроб”, које се налази на територији општине Ивањица, у селу Косовици, на кат. парц. бр. 1999, К.О. Бедина Варош, стављен је под заштиту Решењем Скупштине општине Ивањица 03 Број: 06/70 од 22.11.1974. године.

Заштићена површина споменика природе, обухвата целу катастарску парцелу бр. 1999, која износи 0,35,24 ha, чији је корисник Српска православна црква – Жичка епархија, намесништво Моравичко-Бедина Варош. Старости су око 200 година.

Стручни сарадник Завода за заштиту природе Србије је дана 11.7.2024. године извршио увид у стање заштићених стабала цера, у присуству представника управљача, Туристичке организације општине Ивањица. Том приликом је утврђено да је након временских неприлика једно стабло пало, да су преостала стабла храста цера (*Quercus cerris* L.), лошег здравственог и општег стања, од којих три готово потпуно сува, без вршног дела у крошњи и са јако мало лисне масе, тако да ниједно од заштићених стабала више не одликује аутентичан хабитус својствен врсти. Оцењено је и да примена било каквих санационих мера у циљу санације ентомолошког обољења не би довела до побољшања стања заштићеног стабла и да стабла као таква представљају велики ризик по безбедност људи и надгробних споменика, у чијој су близини.

Како су због наведених промена, свих осам стабала изгубила природне вредности на основу којих су били заштићени, Завод за заштиту природе Србије, сходно члану 46. став 1. Закона о заштити природе („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 91/10-исправка, 14/16, 95/18-др. закон и 71/21), предлаже престанак заштите, а у складу са чланом 102. тачка 5. Закона о заштити природе, доставља предлог решења о престанку заштите.